

nu weet je het

N°02

2007 ● 2008
N°02 ● 5 oktober 2007

- Halit Topal is meest verdienstelijke allochtone student
- Academische openingszitting van de Limburgse associatie
- UHasselt verwelkomt 200 buitenlandse studenten
- De Hersentoer van Fientje Moerman
- Een pedellenstaf vol symboliek

universiteit
▶ hasselt

35 JAAR BOEIEND EN INNOVATIEF

“Studeren om je beter te integreren”

Halit Topal is meest verdienstelijke allochtone student

Op 26 september 2007 werd in de ambtswoning van de Limburgse gouverneur de Prijs Erebeheerder Willy Goetstouwers voor Meest Verdienstelijke Allochtone Student voor de tweede keer uitgereikt. Dit jaar viel die eer te beurt aan Halit Topal, student 3e bachelor geneeskunde.

Rector Luc De Schepper: “Ik kan het niet vaak genoeg herhalen: de Universiteit Hasselt moet opnieuw trendsetter worden m.b.t. de democratisering van het onderwijs. Het Expertisecentrum Gelijke Onderwijskansen is volop actief in de schoot van onze universiteit; kennis werd en wordt geïnventariseerd. De krachten zijn gebundeld. De Prijs Erebeheerder Willy Goetstouwers voor de Meest Verdienstelijke Allochtone Student van de Universiteit Hasselt ingesteld werd vorig jaar ingesteld én voor het eerst uitgereikt.”

WITTE RAVEN

Allochtone studenten zijn nog altijd zeer zeldzaam in het hoger onderwijs. En afgestudeerde allochtonen zijn haast uitzonderingen. Amper 1 op 5 slaagt in het eerste jaar, terwijl dat bij autochtonen bijna 3 op 5 is. Onderzoekers wijzen erop dat betere en sterkere begeleiding nodig is, en dat allochtone studenten daarbij zelf ook een rol te spelen hebben: ze moeten met de nodige zelfkennis realistische studiekeuzes maken en hun sterke motivatie omzetten in een

Halit Topal ontvangt een cheque ter waarde van 1.250 euro uit handen van Ivo Vandekerckhove, hoofdredacteur van Het Belang van Limburg, peter én sponsor van deze Bijzondere Prijs. Zijn ouders én de gouverneur kijken goedkeurend toe.

efficiënte studietoelagen. Minister Vandenberg greep deze vaststellingen onlangs nog aan om te pleiten voor een ‘cultuur van ondersteuning en inspanning’.

Het probleem moet op verschillende fronten tegelijk worden aangepakt: via verhoogde kleuterparticipatie, via het talenbeleid, via het spijbelactieplan, via betere studiekeuzebegeleiding, via gerichte ondersteuning, via het nieuwe financieringssysteem in het leerplicht- en hoger onderwijs, via de school- en studietoelagen, ... In het hoger onderwijs moet het ‘Aanmoedigingsfonds’ van de onderwijsminister, dat in het kader van de nieuwe financiering zal opgericht worden, daarin een sleutelrol spelen.

VERANTWOORDELIJKHEID

Luc De Schepper: “Studenten hebben daarbij zelf ook een verantwoordelijkheid. Er is nood aan realisme (bij de studiekeuze) en ambitie (bij het studeren zelf). Aan beide karaktereigenschappen ontbreekt het de laureaat 2007 van de Prijs alleszins niet.”

Halit Topal werd al in 2006 door het departement Medische Basiswetenschappen én door de opleidingscommissie geneeskunde voor deze prijs voorgedragen. Hij beantwoordt het meest uitgesproken aan de criteria van het reglement m.n. “een voorbeeldfunctie vervullen ter bevordering van de deelname van allochtone jongeren aan hoger onderwijs en een bijzondere prestatie

Bloemen voor mama Topal.

leveren op wetenschappelijk, of op cultureel of op maatschappelijke vlak”.

PRIORITEIT

Halit Topal combineert de academische opleiding arts met een continue inzet tot bevordering van de deelname van de allochtone gemeenschappen aan hoger onderwijs. In de opleiding bachelor arts behaalt hij uitstekende studieresultaten. Daarnaast neemt hij actief deel aan talrijke promotieactiviteiten. Hij schrijft en getuigt over zijn ervaringen in diverse tijdschriften. Halit Topal: “Hiermee wil ik leeftijdgenoten aantonen dat, om je beter te integreren in de Vlaamse en Limburgse gemeenschap, studeren van prioritair belang is.”

Op de vraag wanneer hij wist dat hij dokter wilde worden, antwoordt Halit lachend:

“Dat heb ik altijd al gezegd. Omdat het ‘stijl’ klonk. Maar in het middelbaar bleken de vakken die je daarvoor nodig hebt, me nog te liggen ook. Biologie, chemie, fysica, dat deed ik graag.”

AMBITIE

Zijn oom stimuleerde hem om voor de Universiteit Hasselt te kiezen: “omdat de studenten er zo goed begeleid worden”. Halit: “Ik ben inderdaad heel blij met het systeem dat we hier hebben. Na een vijftal weken hebben we examens. Ik wist dus al snel dat het zou lukken. Voor mijn eerste examen haalde ik 13 op 20. Ik was heel gelukkig. Maar daarna dacht ik: misschien kan ik wel beter. En ook dat lukte. Ik heb nu twee jaar onderscheiding gehaald en nu zou ik graag eens grote onderscheiding hebben, maar dat zal wel moeilijk zijn.”

Aan gezonde ambitie ontbreekt het Halit duidelijk niet. “Maar sommige allochtone vrienden mikken inderdaad vaak té hoog”, zegt hij. “Een aantal beroepen staan hoog aangeschreven bij allochtonen: arts, architect, advocaat of ingenieur. Ze gaan meteen voor het moeilijkste, maar ik vind dat geen goed uitgangspunt. Volgens mij kun je beter iets doen dat je aankan en dan kun je later nog altijd verder studeren. Waarom zou je trouwens ook geen maatschappelijk assistent of vertaler worden? Maar ik merk dat allochtonen dat al wat minder vinden.”

Ingrid Vrancken

Het academiejaar werd op 26 september 2007 in de voormiddag – letterlijk – op gang getrokken door de Stoet der Togati. Het was voor de tweede keer dat de academische gemeenschap van de Limburgse unief door de Hasseltse binnenstad trok. Ook de gouverneur en de Hasseltse burgemeester stapten mee in de stoet.

Togastoet trekt academiejaar op gang

Nieuwe kijk op het toekomstige hoger onderwijslandschap in Limburg

Academische openingszitting Limburgse associatie

Op 26 september is in het Hasseltse Cultuurcentrum onder grote belangstelling het academiejaar 2007-2008 van de Associatie Universiteit-Hogescholen Limburg geopend. Dat gebeurde tijdens een traditionele academische zitting waarop vele bemoedigende woorden waren te horen. De Limburgse associatie, de Universiteit Hasselt, de XIOS Hogeschool Limburg en de Provinciale Hogeschool Limburg (PHL) doen het uitstekend. De visitatierapporten zijn daarvan hêt bewijs.

Maar er waren bij monde van eerst associatievoorzitter Willy Claes en daarna van rector Luc De Schepper ook waarschuwendende woorden te horen. Ze worden best ter harte genomen door al wie politieke, economische, sociale, culturele en maatschappelijke verantwoordelijkheid draagt.

“Vandaag ontbreken 300 Limburgse eerstejaars in de aula’s van de Vlaamse universiteiten: in Limburg kiest 18 procent minder voor de universiteit dan in de rest van Vlaanderen. Daar moeten we iets aan doen”, aldus onze rector.

NIEUWE BACHELOROPLEIDINGEN

“Het mag dan ook niemand verwonderen dat de UHasselt, ook in de lopende gesprekken met de KULeuven, haar bacheloraanbod verder wil uitbreiden. 35 jaar LUC en UHasselt heeft het bewezen: alleen zo krijgen we meer Limburgse jongeren – zowel allochtonen als autochtonen – naar de universiteit. Door optimaal gebruik van reeds

bestaande expertise aan de UHasselt, en met een beperkte inzet van docenten van een partneruniversiteit, is het realistisch, en zeker niet in tegenspraak met de rationalisatiegedachte, om nieuwe bacheloropleidingen aan de UHasselt in te richten. Zo kan, voor een zeer beperkte meerkost, de onderparticipatie van Limburgse jongeren aan universitair onderwijs verder worden teruggedrongen.”

“Ook bij de deelname van Limburgse jongeren aan hogeschoolopleidingen is er een probleem van onderparticipatie. Zo ligt de participatie aan de tweecycli-opleidingen van de Limburgse hogescholen maar liefst 27 procent lager dan in de rest van Vlaanderen. Deels is dit te wijten aan het onvolledige aanbod in Limburg. Maar ook een opleiding zoals industrieel ingenieur, die zowel door de XIOS Hogeschool als door de KHLim wordt aangeboden, kent een participatieachterstand van 20 procent.”

KNAPPE KOPPEN

“Een verklaring vinden we in de studiekeuze van jongeren in het secundair onderwijs. In de voorbije 5 jaar was de groep van Limburgse 16- tot 18-jarigen ongeveer gelijk verdeeld over ASO, TSO en BSO. Daardoor is het aantal ASO-gediplomeerden in Limburg beduidend lager dan in andere Vlaamse provincies. Waar in Oost-Vlaanderen 40 procent van de jongeren afstudeert met een ASO-diploma en in Vlaams Brabant zelfs 45 procent, is dit in Limburg slechts 31 procent. De situatie van onze jongens is ronduit alarmerend: hun deelname aan de derde graad van het ASO bedraagt amper 25 procent. Het aantal jongeren met een ideale voorbereiding voor hoger academisch onderwijs ligt in Limburg behoorlijk lager dan in de andere provincies. We moeten durven toegeven dat één van de Lissabon-doelstellingen, met name een diploma hoger onderwijs voor 50 procent van de jongeren, in de komende tien jaar gewoon onhaalbaar is in Limburg. In deze context durf ik ook

openlijk vragen te stellen bij de wenselijkheid van het proeftuinproject 'Knappe koppen kiezen technisch' van het Limburgs Overlegplatform Onderwijs-Arbeid. Het zogenaamde watervalstelsel is inderdaad een verre van ideaal systeem, maar men lost dit niet op door knappe koppen weg te halen uit het ASO. Integendeel, we moeten hen – én hun ouders en schoolomgeving – een extra duwtje in de rug geven en hen voorhouden dat het wél kan, die ASO-richting. De overheid zal zich moeten bezinnen over grondige veranderingen in het secundair onderwijs. Meer en meer wordt de vroege keuze die leerlingen moeten maken voor een richting in het secundair onderwijs, met name op 12 jaar, in vraag gesteld. Andere boeiende ideeën voor hervormingen in de het secundair onderwijs worden aangereikt in het recente boek van Nicaise, Hirtt en De Zutter, getiteld 'De School van de ongelijkheid'. Gezien Limburg, veel meer dan de andere provincies, met deze problematiek geconfronteerd wordt, durf ik ook hier de vraag te stellen: Limburgse beleidsmakers, neemt u de handschoen op?"

RATIONALISATIE

Ook het debat over rationalisatie en associatieoverschrijdende samenwerking ging onze rector niet uit de weg. "De Limburgse associatie is op korte termijn uitgegroeid tot een sterk platform, waar samenwerkingsbanden zijn gesmeed inzake onderwijs, onderzoek en maatschappelijke dienstverlening. Zoals bekend, groepeerde de Limburgse associatie evenwel niet alle spelers in het Limburgs hoger onderwijslandschap: de Katholieke Hogeschool Limburg behoort immers tot de associatie van de KULeuven. Vele beleidsmakers in Limburg worstelen - samen met mij - met de vraag hoe deze tweedeling de toekomst van het hoger onderwijs in Limburg zal beïnvloeden. Ik ben van oordeel dat een aantal nieuwe ontwikkelingen van het voorbije jaar een nieuwe kijk op het toekomstige hoger

RANDVOORWAARDEN

1. De eerste randvoorwaarde is respect voor de eigenheid en de autonomie van onze onderwijsinstellingen.
2. De Universiteit Hasselt blijft de enige inrichter van universitaire opleidingen in Limburg. Bij het overleg over associatieoverschrijdende samenwerking, mag de positie van de UHasselt als enige inrichter van universitaire opleidingen in deze provincie op geen enkel ogenblik ter discussie gesteld worden. Nu niet, maar ook niet wanneer de tweecycli-opleidingen van de hogescholen na de academisering in 2012 onder een universitaire koepel worden gebracht.
3. Samenwerking met de KULeuven. Uiteraard sluit bovenstaande een samenwerking met de KULeuven niet uit: integendeel, de opleiding rechten heeft aangetoond dat de UHasselt en de KULeuven perfect kunnen samenwerken in gemeenschappelijke opleidingen.
4. Behoud diversiteit Limburgs hoger onderwijsaanbod. Verder moet het duidelijk zijn dat elke verdere inperking van de diversiteit van het hoger onderwijsaanbod in Limburg, bij universiteit of hogeschool, in de context van de geschetste participatieachterstand niet aanvaardbaar is.
5. Verdere verdieping en verbreding van hoger onderwijs in Limburg. Wanneer het wegwerken van dubbele opleidingen in Limburg leidt tot een rationalisatiebonus, dan moet minstens een deel daarvan ingezet voor de verdere ontwikkeling van het hoger onderwijs in onze provincie: enerzijds om de kwaliteit van het bestaande aanbod verder te verbeteren en anderzijds om het opleidingsaanbod verder te verbreden.

onderwijslandschap in Limburg mogelijk maken." De rector illustreerde dit met de opleiding rechten en de wetenschapsparken in Limburg.

Vervolgens pleitte hij er sterk voor om in het rationalisatiedossier zelf het heft in handen te nemen: "Laat ons niet wachten totdat Brussel ons rationalisatieplannen voor het Limburgs hoger onderwijs oplegt, maar laat ons op korte termijn eigen voorstellen ontwikkelen, goed wetende dat een goed doordachte rationalisatieoperatie ons allemaal voordelen kan opleveren." De rector beklemtoonde evenwel dat er voor de UHasselt duidelijke **randvoorwaarden** zijn (zie kader).

LIMBURGSE JONGEREN

Het rationalisatie-debat over het hoger onderwijs in Vlaanderen én in Limburg is

begonnen. Dat was na afloop van de openingszitting van de Limburgse associatie overduidelijk. Rector Luc De Schepper: "Laat ons in Limburg de handschoen opnemen en zelf constructieve voorstellen uitwerken, uitgaande van de specifieke Limburgse situatie en met oog voor de vermelde randvoorwaarden. Onze Limburgse economie, en vooral onze Limburgse jongeren hebben daar recht op!"

Ingrid Vrancken

De volledige tekst van de toespraken én de videoreportage vindt u terug op: <http://www.uhasselt.be/actueel>

Een pedellenstaf, vol symboliek,

voor de Universiteit Hasselt

De Universiteit Hasselt knoopt verder aan met tradities. Op 15 juni 2006 stelden de universiteit in het Hasseltse stadhuis de nieuwe toga's voor, naar een ontwerp van Stijn Helsen. Op 27 september 2006 trok voor het eerst de stoet der togati door de Hasseltse binnenstad. De dag nadien verscheen hierover een verslag in de krant. In dat artikel werd vermeld dat de pedel haar staf "geleend had bij de Universiteit Maastricht en dat dit eenmalig zou zijn". Nog een dag later belde juwelier Denis Van Esser naar onze rector: hij zou graag een pedellenstaf voor de Universiteit Hasselt ontwerpen. Uiteraard stemde onze rector meteen toe. Op 13 september 2007, bijna een jaar later, werd de pedellenstaf officieel overhandigd aan de Universiteit Hasselt. Een historisch moment.

WAT IS EEN PEDEL?

Ongeveer gelijktijdig met het opduiken van het ambt van rector (1245 – Parijs) werden in Parijs voor het eerst ook "bidelli", pedellen, genoemd. Zij waren ambtsdragers die allerlei zaken regelden binnen de faculteit waarin zij functioneerden. De universiteit als geheel kreeg ook haar pedel, de "bidellus generalis". Deze schreed bij openbare evenementen vóór de rector uit, kondigde promoties aan, annonceerde boekverkopen en behartigde allerlei andere zaken die van "algemeen universitair belang" werden geacht.

Gekleed in hun officiële tenue – een toga uiteraard – en met hun staf in de hand, moesten de pedellen altijd aanwezig zijn bij intreerodes, kerkdiensten, begrafenissen, processies en officiële universitaire bijeenkomsten (bijvoorbeeld doctoraatspromoties). Pedellen verzorgden voorts de inschrijving van studenten, zamelden inschrijfgelden in en inden boeten. Zij hielden bij wie tot gevangenisstraf was veroordeeld of met de universitaire rechtsmacht in aanraking was gekomen. Pedellen hielden de registers bij van de examens en noteerden de bevoegdheden van geleerden die toestemming tot lesgeven hadden gekregen.

Pedellen maakten bekend wanneer de rector of kanselier officieel zitting hield en zorgden voor dagvaardingen. Zij riepen bekendmakingen om, maakten de teksten van nieuwe statuten bekend en kondigden aan waar en wanneer er disputaties of oraties werden gehouden. Zij zorgden ervoor dat titels en stellingen van proefschriften bekend werden en zij moesten erop toezien dat deze affiches niet voortijdig werden verwijderd. Bij promoties, als de promovendus precies één uur met zijn verdediging bezig was, kwam de pedel de zaal binnen, stampte met de pedellenstaf op de grond en zei: "hora est", wat betekent: de tijd is verstreken. De promovendus moest onmiddellijk stoppen als dit gebeurde, ook al zat hij of zij midden in een zin. Ook vandaag is dit laatste gebruik nog steeds in voege, o.m. aan de Technische Universiteit Eindhoven.

De taak van de pedellen is tegenwoordig louter ceremonieel: zij voeren binnen de unief vaak andere opdrachten uit. Dat is ook aan de Universiteit Hasselt het geval. Onze pedel, mevrouw Danny Smets, is coördinator van het studentensecretariaat en in die hoedanigheid neemt zij nog steeds enkele functies op van de "vroegere" pedel: ze schrijft studenten in, stelt examenroosters op en kondigt promoties aan. Hiervoor heeft zij geen pedellenstaf nodig, maar voor de belangrijkste gebeurtenis, de opening van het academiejaar, heeft zij dat wél.

EVEN VOORSTELLEN: JUWELIER DENIS VAN ESSER

Jacques Denis Van Esser werd geboren in Maaseik op 16 mei 1958. Hij kreeg zijn opleiding tot goudsmid in Antwerpen en vervolmaakte zich verder in La Chaux de

Fonds, Zwitserland. De juwelierszaak Van Esser opende haar deuren in 1983. In 2002 lanceerde Denis Van Esser zijn eigen horloge, A-one, dat ondertussen zijn plaats veroverd heeft tussen de traditionele, gevestigde horlogemerken. Dat Denis Van Esser ook oude zilverbewerkingstechnieken beheerst, bewees hij toen hij de replica van een borstplaat vervaardigde voor de Hasseltse rederijderskamer, De Roode Roos.

Met het ontwerp van de pedellenstaf voor de Universiteit Hasselt zet J. D. Van Esser de traditie van zilverbewerking verder die in de 18de eeuw in de stad Hasselt haar grootste bloei kende. Het kunstige zilverwerk dat toen ontstond, werd "Luiks zilver" genoemd en wordt door verzamelaars zeer naar waarde geschat. Hasselt behoorde immers tot in 1794 tot het prinsbisdom Luik. Toevallig, of misschien niet, was het atelier van Hendrik Arnold, de bekendste telg van

de befaamde Hasseltse zilversmedenfamilie Frederici, gevestigd in Het Groene Schild, op de "westelijke hoek van de Kapelstraat en de O.-L.-V.-steeg", jowel, schuin tegenover de zaak van Denis Van Esser.

DE PEDELLENSTAF VAN DE UNIVERSITEIT HASSELT

Het ontwerp van J. D. Van Esser onderscheidt zich duidelijk van de traditionele pedellenstaven die aan andere universiteiten gebruikt worden. De Van Esser-staf is revolutionair, eigentijds en speels. Hij symboliseert de sterke band die er tussen provincie en universiteit bestaat.

De staf in zijn geheel brengt een verzoening tot stand tussen verleden - het gebruik van oude technieken en traditie, en toekomst - de moderne vormgeving. Hoewel de vorm zeer modern oogt, zijn er toch enkele kenmerken van de traditionele pedellenstaf te

vinden. Bij oudere staven, die van de universiteiten van Groningen, Leiden, Leuven, bijvoorbeeld, zijn er aan de kop belletjes of plaketten aangebracht die door hun gerinkel de komst van de pedel moesten aankondigen. Ook aan de staf van de UHasselt zijn er plaketten, Denis Van Esser noemt ze bedels, bevestigd. Traditioneel bestaat een pedellenstaf uit een combinatie van edele materialen zoals exotische houtsoorten en zilver. De staf voor de UHasselt is daarom vervaardigd uit mahoniehout en geborsteld zilver. In het totaal werden precies 4.276 gram sterlingzilver gebruikt voor het ontwerp. De hele staf weegt een forse negen kilogram.

De kop van de pedellenstaf verenigt een aantal symbolen:

Het bovenste deel wordt gevormd door een **wiel**, bekroond met een torentje. Het wiel symboliseert wetenschap en techniek, het begin van alle beschaving ook. Bovendien vormt de buitenkant van een wiel een cirkel, die het oneindige symboliseert, want hij heeft geen begin en geen einde. De omtrek van de cirkel is omspannen met een zilveren band waarop de namen van de diverse faculteiten van de UHasselt gegraveerd zijn: Wetenschappen, Toegepaste Economische Wetenschappen, Geneeskunde en Rechten.

Het wiel wordt bekroond met een torentje, een replica van het **torentje** van de Herkenrodeabdij. De keuze voor dit torentje is evident: de abdij stamt uit de 12de eeuw en was, zoals universiteiten dat ook zijn, een centrum van kennis. Bovendien was de abdij van Herkenrode de eerste en dus de oudste vrouwenabdij van de vele Cisterciënzerabdiën die België kende. Er werd daar als het ware een soort gelijkheidsbeleid avant la lettre in de praktijk gebracht. Pro memorie: ook de UHasselt draagt het gelijkheidsbeleid hoog in het vaandel. Op het torentje staat een zilveren, Limburgse leeuwenvlag.

Door het beeld van een deel van deze abdij in de staf te integreren, wil Denis Van Esser verwijzen naar het rijke Limburgse verleden en traditie.

Het hele bovenste deel van de staf doet denken aan een meiboom, het symbool bij uitstek voor vruchtbaarheid en voorspoed. In dit geval verwijst de meiboom naar de vruchtbare ideeën die door wetenschappelijk onderzoek aan de UHasselt gegenereerd worden en naar de voorspoed die deze wetenschappelijke bedrijvigheid de universiteit en de provincie kan brengen.

Aan het wiel zijn verscheidene **bedels** bevestigd die elk verschillende symbolische betekenissen hebben:

Eerst en vooral zijn er de alembiek, de erlenmeyer en de microscoop, dit zijn de researchinstrumenten bij uitstek. Ze zijn hier het zinnebeeld van wetenschappelijk onderzoek in het algemeen. Bovendien verwijst de microscoop naar de Faculteit Geneeskunde, terwijl de erlenmeyer en de alembic symbool staan voor de faculteit Wetenschappen.

De **kip en het varken** verbeelden de eerste bron van welvaart voor de provincie: haar agrarische verleden. Als contrast stelt Denis Van Esser tegenover de kip en het varken een bedel met daarin uitgesneden het woord "**Taurus**". Dit symboliseert de eerste wagen, de Ford Taurus, die in 1962 in de Genkse Fordfabriek van de band rolde. Samen met het silhouet van het **ophaalgebouw** van de mijn van Waterschei stelt de bedel het industriële verleden van de provincie voor. De mijnbouw luidde immers de industrialisering van de provincie in en bracht, na de landbouw, nieuwe welvaart. Samen symboliseren de twee bedels de faculteit Toegepaste Economische Wetenschappen.

Een andere pilaar waarop de welvaart van de provincie steunt, is de fruitteelt, hier verzinnebeeld door een **appel**. De **bierpul** verwijst dan weer naar voorspoed en vrolijkheid die de bierindustrie de provincie Limburg bracht. Bovendien is de bierpul het studentenattribuut bij uitstek.

De bedel met het **hart** staat voor de mens en de menselijkheid. Zoals het hart de motor is van het menselijk lichaam, zo is de universiteit de motor voor de provincie door haar wetenschappelijk onderzoek en de praktische toepassing ervan.

Vervolgens is er de hasaluth, die symbool staat voor Hasselt, hoofdstad van de provincie. "**Hasaluth**" betekent immers "hazelaarbos", het woord waarvan de stadsnaam "Hasselt" in de 7de eeuw afgeleid werd.

Als laatste is er de **A-one** bedel, een bedel met een Engelse benaming. Het Engels is immers, zoals vroeger het Latijn, de lingua franca, de taal bij uitstek voor onderzoeksrapportering. Verder is A-one het eerste woord dat je in het Engelse woordenboek vindt, waar het "eersteklas", "excellent" betekent. Dit verwijst naar de ambitie om uit te blinken die de universiteit wil verwezenlijken. A-one is ook een knipoog naar de ontwerper van de staf: het eerste horloge dat Denis Van Esser ontwierp, noemde hij A-one.

Tot besluit een citaat van George Bernard Shaw dat op de ontwerper, J. D. Van Esser, én op de UHasselt toepasselijk is:

"You see things, and you say "Why?". But I dream things that never were, and I say "Why not?".

Ria Snellinx en Ingrid Vrancken

Universiteit Hasselt verwelkomt 200 internationale studenten

Op dinsdag 17 september 2007 werd de nieuwe lichter buitenlandse studenten officieel verwelkomd op de campus van de Universiteit Hasselt tijdens een receptie in de cafetaria. De organisatie van het onthaalprogramma lag voor de eerste keer volledig in de handen van de centrale 'Mobility Office'.

Terwijl Liesje Geraerts, stafmedewerker van de dienst Internationalisering en Ontwikkelingssamenwerking (DIOS) de coördinatie voor haar rekening neemt, biedt Erika Vandersmissen, tevens medewerker van de DIOS-dienst, uitstekende ondersteuning.

De Mobility Office werd reeds op 12 juli 2007 voorgesteld aan alle medewerkers die buitenlandse studenten begeleiden. De dienst staat in voor het onthaal van buitenlandse studenten (m.n. Erasmus-studenten, studenten van de Master of Statistics en Managementstudenten) en het bieden van ondersteuning bij praktische aangelegenheden zoals o.a. visumkwesties, verzekeringen, huisvesting. De academische begeleiding van deze groep van studenten zal decentraal gecoördineerd blijven. In de toekomst zullen ook stapsgewijs doctoraatsstudenten, andere groepen van studenten, onderzoekers, docenten en stafleden via het Mobility Office geholpen kunnen worden met het organiseren van de praktische kant van hun mobiliteit van en naar het buitenland.

MULTICULTUREEL

In de week van 17 tot en met 21 september 2007 mocht de Universiteit zo'n 40 ERASMUS, 5 Master of Management en 5 Master of Statistics studenten, afkomstig uit

zo'n 16 verschillende landen en een kleine 30 verschillende universiteiten ontvangen. Er wordt echter nog een groot aantal Master of Management en Master of Statistics studenten verwacht. Hiervan zullen uiteindelijk 150 studenten definitief geselecteerd worden. In totaal zullen dit academiejaar dus om en bij de 200 buitenlandse studenten aan UHasselt en de TUL studeren.

Gedurende het oriëntatieprogramma werden de studenten in kleine multiculturele groepjes doorheen onze campus, het informaticacentrum en de bibliotheek geleid. Ook de studentenverenigingen m.n. AES (Association for Exchange Students), AIESEC en Hermes kregen voldoende gelegenheid om aan actieve ledenwerving te doen. Verder namen vrijwel alle studenten deel aan een Engelse test en maakten ze naast de praktische kant ook kennis met de academische kant van hun opleiding.

MEER INFO

Heeft u vragen of opmerkingen over praktische zaken van studentenmobiliteit, contacteer dan het Mobility Office:

Erika Vandersmissen,
tel.: 011 26 87 19,
e-mail: erika.vandersmissen@uhasselt.be

Liesje Geraerts,
tel.: 011 26 80 41,
e-mail: liesje.geraerts@uhasselt.be

Liesje Geraerts

De HERSENTOER

Vlaams Minister voor Wetenschap en Innovatie **Fientje Moerman** gaat in debat met onderzoekers van de UHasselt

Op donderdag 18 oktober 2007 komt Vlaams Minister voor Wetenschapsbeleid Fientje Moerman naar de Universiteit Hasselt in het kader van haar 'HERSENTOER'. De minister maakt daarmee duidelijk dat zij voeling wil houden met de noden en de verwachtingen van de onderzoeker op de werkvloer.

Daarom zal minister Moerman in rechtstreekse dialoog gaan met de onderzoekers aan universiteit en geassocieerde hogescholen. Dit zal gebeuren onder de vorm van een debatvoormiddag, waarvoor een diverse en zo representatief mogelijke groep van onderzoekers werd uitgenodigd.

Het debat, gemodereerd door Greet Op De Beeck (VRT), zal opgebouwd worden rond drie thema's: aanwerving en loopbaanontwikkeling, mobiliteit van de onderzoeker en kennisuitwisseling en het belang van diversiteit in de onderzoeksweld. Enkele onderzoekers zullen aan de hand van een eigen ervaring een korte inleiding geven bij de thema's.

LEIDRAAD

Als leidraad voor deze debattencyclus 'Hersentoe' gebruikt de minister de Europese aanbevelingen 'Europees Handvest voor Onderzoekers' en 'Gedragscode voor de Rekrutering van Onderzoekers'.

Deze documenten kwamen tot stand na een uitgebreide bevraging van de Europese onderzoeksweld, waarbij zowel de academische als de industriële actoren werden geconsulteerd.

Het 'Europees handvest voor onderzoekers' vormt een kader voor onderzoekers, werkgevers en financiers met richtlijnen en aanbevelingen voor een professionele werkomgeving en verantwoordelijkheidszin. De 'Gedragscode voor de rekrutering van onderzoekers' biedt richtlijnen aan de werkgever en financier voor de werving en aanstelling van onderzoekers.

Stel uw vragen nu al aan minister Moerman op www.hersentoeur.be

De minister heeft op haar site een forum geopend waarop alle onderzoekers (van doctoraatsstudent tot professor-emeritus) schriftelijk vragen aan haar kunnen stellen. Dat kan nu al, en interessante vragen kunnen dan voor het debat opgepikt worden. Op alle vragen komt in elk geval een persoonlijk antwoord, tenzij de vraag anoniem is ingediend. De vraagsteller kan ook aangeven of hij akkoord gaat met de publicatie van zijn/haar vraag op het web.

Welke vragen kunnen zo al gesteld worden – enkele voorbeelden:

Zijn er genoeg loopbaanperspectieven aan de universiteit voor onderzoekers?
Wat met een middenkader?

Mobiliteit is essentieel voor een onderzoekscarrière. Maar de combinatie gezin & loopbaan bemoeilijkt dit soms. Hoe vermijden we discriminatie?

Moet er niet meer mobiliteit zijn voor onderzoekers van en naar de industrie, zodat zij hun expertise kunnen uitbreiden in een breder kader? Wat zijn daarbij de hinderpalen?

Hoe bereiden we doctorandi voor op een loopbaan buiten de academische wereld?

Op de Hersentoeur-site vindt u ook de verslagen van de debatten aan de andere universiteiten, en het volledige bundel met alle reeds gestelde vragen.

PROGRAMMA

van het Hersentoeur-debat aan de
UHasselt op 18 oktober 2007 (*)

9.00	uur: registratie
9.30	uur: introductie
10.00	uur: debat
10.45	uur: pauze
11.00	uur: debat
12.00	uur: slotwoord
12.15	uur: receptie

(*enkel voor genodigden)

Meer info

Mark Smeyers,
Dienst Onderzoekscoördinatie

Mark Smeyers

UHasselt-Jubileumlezingen

Openingslezing :

«Het geheugen dat zichzelf vergeet»

Prof. dr. Christine Van Broeckhoven
Universiteit Antwerpen

Woensdag 17 oktober 2007 | om 20.00 uur | Universiteit Hasselt | auditorium H6

Vrije toegang

1,5 miljoen euro extra kapitaal voor diagnostica en vaccinontwikkeling

EERSTE EUREGIONALE SAMENWERKING TUSSEN BELGISCH EN NEDERLANDS LIMBURGSE INVESTERINGSMAATSCHAPPIJEN EN UNIVERSITEITEN

De Belgisch Limburgse investeringsmaatschappij LRM en de Nederlands Limburgse ontwikkelingsmaatschappij nv Industriebank LIOF, investeren samen 940.000 euro in MUBio Products bv, een spin-off van de Universiteit Maastricht. MUBio produceert en verkoopt momenteel antigenen en antilichamen voor wetenschappelijk onderzoek. Met het extra kapitaal gaat het bedrijf diagnostica en vaccins ontwikkelen tegen longkanker en cytomegalovirus (CMV).

MUBio zal haar vestiging in het Biopartner Center Maastricht, het life sciences incubatorgebouw op de campus van de Universiteit Maastricht, uitbreiden. Ook komt er op korte termijn een vestiging van MUBio op het Wetenschapspark van Diepenbeek (site UHasselt), waar een aantal ontwikkelings- en productieactiviteiten van MUBio zullen worden opgezet. Deze eerste grensoverschrijdende samenwerking tussen zowel de beide investeringsmaatschappijen als de universiteiten van beide Limburgen, illustreert hoe samenwerking tussen de onderzoekscentra kan gebundeld worden in een onderneming die zal opereren vanuit twee locaties in respectievelijk Maastricht en Diepenbeek.

Gespreid over de volgende drie jaar voorziet MUBio bv een kapitaalbehoefte van 1,5 mil-

joen euro. 940.000 euro daarvan komt van LRM en LIOF (50/50), de investeringsmaatschappijen uit respectievelijk Belgische en Nederlands Limburg. De investering gebeurt deels in de vorm van aandelenkapitaal, deels in de vorm van een agiolening, een in kapitaal omzetbare achtergestelde lening. Zowel LIOF als LRM krijgen een zetel in MUBio's raad van commissarissen. De overige 560.000 euro wordt geïnvesteerd door het managementteam van MUBio en door Univentures en het Mickelersfonds, beide fondsen gelieerd aan de Universiteit Maastricht en aandeelhouders sinds de start van MUBio.

René Vleugels, algemeen directeur MUBio: "Voor MUBio is de grote winst van deze investering dat we ons huidige productenpakket kunnen uitbreiden en upgraden in

de richting van kankerdiagnostiek. Tevens kunnen we hierdoor de synergie tussen de diagnostiek- en vaccinontwikkeling op het gebied van longkanker en CMV versterken."

Gerard Buteneers, algemeen directeur LRM: "MUBio is de tweede investering van LRM via haar lifesciencesfonds. Enkele andere concrete projecten zitten nog in de pipeline. Verder verheug ik mij ook over deze eerste co-investering van LIOF en LRM."

Jérôme Verhagen, algemeen directeur NV Industriebank LIOF: "Compliment naar de ondernemers achter MUBio. Het jonge bedrijf heeft snel een stevige positie verworven in de markt van eiwitten voor wetenschappelijke doeleinden. De ambitie om eigen vaccins te gaan ontwikkelen is – letterlijk en figuurlijk – gezond. LIOF wil graag

T-shirts, sjaaltjes en beren voor de Universiteit Hasselt

bijdragen aan de groei van de onderneming via een vergroot belang in het aandelenkapitaal van MUBio. De samenwerking met onze Belgische partners van LRM juichen wij van harte toe. Dit is een voorbeeld van hoe wij bedrijfsinitiatieven ook over de grens kunnen ondersteunen met fondsen die op zichzelf een landelijke werking hebben. De samenwerking biedt ook voor toekomstige grensoverschrijdende investeringsprojecten nieuwe mogelijkheden. We slechten vandaag een stukje grens!”

MUBio Products bv stelt momenteel 9 mensen te werk. Tegen 2010 wordt verwacht dat de equipe toeneemt tot ongeveer 16 personeelsleden. MUBio zal op korte termijn een structurele onderzoeksamenwerking opzetten met BIOMED, onder meer op het vlak van de ontwikkeling van nieuwe diagnostica. Verder denkt MUBio eraan om de productie van een aantal diagnostische producten te verzekeren op het Wetenschapspark van de UHasselt.

Wie voortaan in een sweater of t-shirt van de Universiteit Hasselt of Hasselt University wil rondlopen, kan daarvoor terecht in de Standaard Student Shop op de campus en in de In&Uit winkel van de Stad Hasselt (toeristische dienst). Ook wekkers, sleutelhangers, rugzakken, pennen, koffiemokken en een beer met het logo van de unief worden te koop aangeboden.

“We kregen hier heel wat vragen naar t-shirts, voor de basketbalploeg of een voetbalteam. Maar we kunnen moeilijk zelf winkeltje gaan spelen en dus hebben we een bedrijfje ingeschakeld dat ook voor de Universiteit Maastricht t-shirts en gadgets maakt,” zegt Ingrid Vrancken van de UHasselt.

Dat bedrijf is trouwens uit de schoot van die unief gegroeid, als zogenaamde ‘hoogstarter’. Intussen brengt Unigear promospullen voor de universiteiten van Maastricht, Eindhoven, Antwerpen, enzovoort op de markt. En nu dus ook voor UHasselt. Het eigenlijke idee is komen overwaaien uit de VS.

“Exclusief voor onze universiteit zijn de sjaaltjes en dassen die we hebben laten ontwerpen,” aldus nog Ingrid Vrancken, “deze attributen zijn voorzien van onze bekende ‘fast forward’-pijl-tjes die je ook terugvindt in ons logo”.

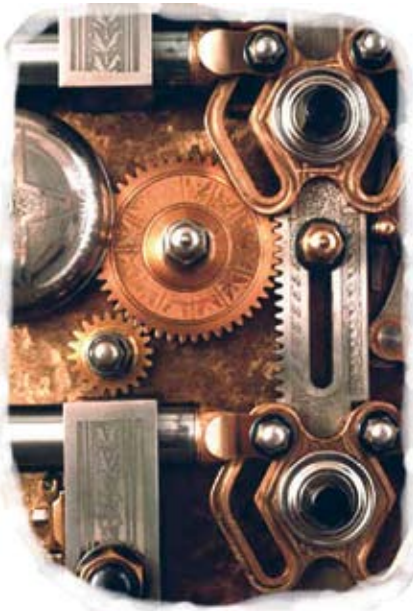
Bestellen kan ook via de website:

www.unigear.eu/universiteit/hasselt

IBM-prijs voor informatica:

hattrick voor de onderzoeksgroep

Theoretische Informatica

Zijn doctoraatswerk dat hij in 2006 behaalde aan de Universiteit Hasselt onder leiding van prof. dr. Frank Neven is getiteld 'Static Analysis of XML Transformation and Schema Languages' en handelt over het gegevensuitwisselingsformaat XML.

AFSPRAKEN

Wanneer twee partijen op het Internet gegevens uitwisselen, dan wordt er op voorhand een afspraak gemaakt over het formaat van

Dr. Wim Martens is laureaat van de IBM Belgium prijs 2007 voor het beste doctoraat in het gebied van de informatica. Aan de prijs is een bedrag van 3.000 euro verbonden.

de te versturen en de te ontvangen gegevens, bijvoorbeeld om automatisch fouten te kunnen detecteren.

Zulke afspraken worden uiteindelijk in een formele, wiskundig exacte specificatie gegoten en een schema genoemd. Aangezien gegevens door allerlei computerprogramma's worden verwerkt, is het interessant dat een computer automatisch kan nagaan of een programma altijd het afgesproken formaat respecteert. Dit probleem werd door Wim met succes in het eerste deel van zijn thesis opgelost.

In het tweede deel van zijn proefschrift werd het formalisme zelf om zulke schema's te specificeren onder de loep genomen. Meer bepaald werd het complexe W3C-standaard XML Schema onderzocht en geformaliseerd als een eenvoudig wiskundig model. De onderzoeksresultaten van Wim werden onder andere voorgesteld op het 14de International World Wide Web Conference.

PUBLICATIES

Dit congres ontvangt jaarlijks honderden voorstellen voor voordrachten uit de hele onderzoeksweld. Slechts een kleine 15 procent van de voorstellen wordt effectief geselecteerd. Tevens werd een publicatie bekomen in het internationale top-tijdschrift ACM Transactions on Database Systems. Uit zijn doctoraat haalde Wim in totaal zes internationale congres- en vier tijdschriftpublicaties. Wim is momenteel verbonden aan de Universiteit van Dortmund als postdoctoraal onderzoeker.

Interessant is ook om op te merken dat de onderzoeksgroep Theoretische Informatica met deze prijs een hattrick scoort over drie generaties, aangezien zijn promotor en diens promotor (Prof. dr. Jan Van den Bussche) beiden dezelfde IBM-prijs in ontvangst mochten nemen, respectievelijk in 2000 en in 1994.

Frank Neven

De wijze en de dwaas

De alchemist in woord en beeld

Tentoonstelling van 16 september 2007 tot 6 januari 2008 in het Nationaal Jenevermuseum te Hasselt

Ter gelegenheid van zijn 25ste verjaardag gaat het Nationaal Jenevermuseum met een grootse tentoonstelling terug naar zijn roots: de alchemie in de middeleeuwen. Alchemisten zochten met de meest onwaarschijnlijke instrumenten naar de steen der wijzen die lood in goud deed veranderen. Ze waren op zoek naar een elixir dat de eeuwige jeugd zou brengen.

Waren deze alchemisten pseudowetenschappers, idealisten die al hun geld verkwisten aan hun zogenaamde onderzoek? Of waren het inderdaad scheikundigen avant la lettre? Vast staat dat zij in hun alchemistenkamers heel wat verschillende technieken en processen ontwikkelden. Zij verfijnden het proces van verbranding, ontbinding, stolling, gisting, ... en uiteraard distillatie.

Het eindresultaat van hun zoektocht: parfums, kleurstoffen, buskruit, maar bovenal: een drankje dat niet alleen verschillende kwaaltjes genas, maar dat ook je zorgen deed vergeten. Zonder het te weten lagen de alchemisten mee aan de basis van het aqua vitae of levende water, de borrel waar iedereen vandaag de dag nog steeds van geniet.

In de tentoonstelling worden vier thema's uitgewerkt:

1. De alchemistenkamer en het alchemistenalaam
2. De maatschappelijke perceptie van de alchemist door de eeuwen heen
3. Kunstig gedistilleerd: alchemie en kunst
4. Van levenselixir naar jenever.

Uitgangspunten zijn het schilderij van de bekende Vlaamse kunstschilder David Teniers de Jonge (1610-1690), en een collectie van een 60-tal gravures, etsen en spotprenten uit de privécollectie van de Amsterdamse familie Brinkman. Uiteraard is er ook heel wat alaam uit die tijd te zien. Bij de vanitas, of voorwerpen, die aan de dood herinneren zijn overigens ook objecten aan te treffen uit het Didactisch Museum van de Vakgroep Biologie van de UHasselt.

Bij de tentoonstelling verschijnt een publicatie met ongeveer 100 illustraties. Deze publicatie bevat bijdragen van vijf auteurs:

1. *Ontstaan en de evolutie van de alchemie in de Nederlanden*
door prof. dr. Eric Van Schoonenberghe, Katholieke Hogeschool Sint-Lieven, Gent

2. *Alchemist/Algehe mist. Het beeld van de alchemist in de zeventiende-eeuwse schilderkunst van de Lage Landen*
door dr. Karolien De Clippel, FWO-Vlaanderen

3. *"... ut supra pulcrum pavonatum invenies..."; kleur in het alchemistisch proces en kleur in miniaturen*
door dr. Arie Wallert, conservator, Afdeling Schilderijen, Rijksmuseum Amsterdam

4. *Distillatie van de ziel*
door Kevin D'heedene, onafhankelijk onderzoeker

5. *De wijze en de dwaas. Alchemisten en (al)chemie in de collectie Brinkman*, door prof. dr. Harry Snelders, Universiteit Utrecht en Vrije Universiteit Amsterdam

De publicatie is te koop aan 25 euro in de museumshop en in de betere boekhandel.

Meer info:
www.jenevermuseum.be

Patrick Reygel

GRAVURE: *Couché Fils, Alchimiste, 19e eeuw, gravure, 11 x 14 cm, naar David Teniers de Jonge, collectie Brinkman Amsterdam (Foto: Hugo Maertens)*

Up with People komt naar Hasselt

Zondag 14 oktober om 20.30 uur houdt de non-profit organisatie Up with People in de Hasseltse Grenslandhallen een spetterende musicalshow boordevol zang, dans en multimedia. De cast, bestaande uit 70 studenten van 19 verschillende landen, gebruikt verschillende muziekstijlen als Rock, Pop, R&B en blues en moderne, Afrikaanse en Ierse dans. Met deze musical wil de groep internationale studenten het publiek laten delen in haar vele culturele en interculturele ervaringen.

Tijdens de multimediashow krijgt het publiek een impressie van de activiteiten van Up with People in Hasselt en de andere landen die de groep bezocht heeft. Mis deze show, opgevoerd in de Grenslandhallen, niet voordat de cast weer doortrekt naar de Verenigde Staten. Studenten die interesse hebben in de organisatie en haar activiteiten kunnen trouwens op de showdag tijdens de Backstage Tour een kijkje achter de schermen komen nemen!

Up with People bestaat al sinds de jaren zestig. Het doel van de organisatie is mensen dichter bij elkaar te brengen door ze te sensibiliseren en ze begrip te doen opbrengen voor elkaar. Daarbij wordt de universele taal van muziek gebruikt. De groep die Hasselt aandoet, is in juli gestart in Thailand en via diverse steden in Europa, komen de jongeren op 8 oktober aan in Hasselt. De wereldreizigers zijn tussen de 18 en 29 jaar oud en reizen een half jaar samen doorheen drie continenten. Hasselt en Leuven zijn de enige Belgische steden die de jongeren bezoeken.

Het vrijwilligerswerk waarmee de groep zich in Hasselt gaat bezighouden, is onder andere een project in samenwerking met het Sint-Gerardusinstituut in Diepenbeek.

Voor meer informatie over Up with People kunt u terecht op

www.upwithpeople.org

Kaartverkoop en reserveringen:
02 789 23 32.

Maarten De Schepper

COLUMN

Beste Lezers,

We horen de laatste tijd veel over samenwerkingen tussen de universiteiten. Leuven en Hasselt zouden gaan samenwerken, Gent en Brussel, Antwerpen en Antwerpen, enz. Dat laatste is voor de Antwerpenaars trouwens al een groot succes en ongeëvenaard. Trouwens, het is allemaal totaal tegen de tijdgeest. Het ordewoord is: splitsen! En liefst onverwijd. Het is trouwens veel gemakkelijker om te splitsen; het vraagt maar vijf minuten academische moed. Er is gelukkig veel om te splitsen. We beginnen hoe dan ook beter met de academische wereld; die moet het stichtende voorbeeld en het lichtend pad zijn.

Het eerste wat we gaan splitsen zijn de associaties. We stellen eerst enkele werkgroepen, focusgroepen, denktanken, en taskforces aan. Die laten we dan doorlichten, auditen, en hun bevindingen op congressen, meetings, bijeenkomsten, vergaderingen, en workshops voorstellen. We stellen een process manager aan. De burger, de academicus, het personeelslid, de student worden betrokken bij het proces. De oplossing is gedurfd, niet voor de hand liggend, maar geniaal: de associaties worden gesplitst in: universiteiten en hogescholen. Je moet er maar opkomen! Ministers gaan op ronde om het allemaal uit te leggen aan selecte groepjes van vooraf uitgekozen, aangemelde, gescreende en doorgelichte collega's, kwestie van het democratische gehalte van de beslissing op een positieve wijze ingang te doen vinden bij brede lagen.

We zijn op weg nu. Lessen trekkende uit de eerste splitsing, mutatis mutandis uiteraard, maar zonder genetische manipulatie en met behoud van de uitstap uit groene energie, splitsen we ook de universiteiten. Want zeg nu zelf, waarom moeten wetenschappen, geneeskunde en economie in vredesnaam onder één dak. Drie nieuwe entiteiten ontstaan: ze gaan, als het ware, een stukje eigen leven leiden. Elk op een eigen campus, uiteraard, want dat verhoogt de zichtbaarheid en is goed voor de identiteit, en alles begint bij identiteit; misschien klinkt dat een beetje bourgeois, maar het wordt breed gedragen. Het is best dat het drie totaal nieuwe campussen zijn: de campus in Diepenbeek wordt omgevormd tot natuur-educatief centrum voor een breed publiek, dat verhoogt de maatschappelijke aanvaardbaarheid van het gesplitste academische landschap, en da's goed. Het centrum zal beheerd worden door de "BeheersRaad van het Overkoepelend Natuur Steunpunt – Groen," kortweg B.R.O.N.S.Groen.

Drie campussen dus, met als voorstel dat weerhouden is, - na een diepgravende en breed opgevatte haalbaarheidsstudie, gevolgd door een feasibility assessment, - het vliegveld van Kleine Brogel, de oude gevangenis van Hasselt, het militair domein van Leopoldsburg, en Ooit, als er een vierde campus nodig is, kan men aan Tongeren denken. Wie waar komt zal uitgemaakt worden op basis van een zogenaamde "brede bijzondere betrokkenen bevraging," een B4 in het jargon. Wie niet in het plaatje past krijgt een zogenaamde "coherente conforme consolideringsclausule," een C4.

De Lijn heeft beslist, na een brede reizigersconsultatie, dat de busdiensten best de trend volgen, altijd goed voor de maatschappelijke aanvaardbaarheid en de inbedding van de vervoersdiensten in het sociale weefsel. Lijn 45 wordt gesplitst in lijnen die elke twee van de drie campussen met elkaar verbinden. Er zijn er dus 3 nodig: er komt een 451, een 452 en een 453. Voor de natuurliefhebbers blijft er een verbinding met de ex-campus in Diepenbeek: de B.R.O.N.S.Groene Bus 454. Onderzoek heeft aangetoond, op brede basis gestoeld, dat reizigers vanaf het station van Hasselt soms de markt op het Dusartplein als bestemming hebben. Een ander deel gaat tot Provinciehuis/Ethias Arena/Kinopolis. Lijn 454 bestaat dus uit drie heterogene segmenten en het is niet verstandig die samen te houden. De lijn 454 wordt gesplitst in een 4541 (Station-Dusart), 4542 (Dusart-Kinopolis), en 4543 (Provinciehuis-B.R.O.N.S.Groen). Onder meer dank zij het gemeenschappelijk afleggen van het traject Provinciehuis-Kinopolis van 4542 en 4543 is een vlotte en comfortabele overstap gegarandeerd. De commerciële snelheid en exploitatie van de verbindingen zal er alleen maar beter van worden. Een intercommunale onderzoekt of lijn 4543 gesplitst moet worden, met overstap aan de grens Hasselt/Diepenbeek, omdat er anders Demerdualeit ontstaat, een bij vervoersdeskundigen gekend vervoersyndroom, een Kiezel in het raderwerk als het ware. Op die manier zouden er twee vlotte lijnen, 45431 en 45432 de tekenplank verlaten en aan de praktijk getoetst worden.

Al deze evoluties vallen trouwens samen met plannen om het Vlaamse Gewest te splitsen in natuurlijke, provinciale eenheden, die verder gesplitst worden in volledig autonome gemeenten. Aan dit plan is heel wat studiewerk voorafgegaan, maar het resultaat mag er wezen. Met het verdwijnen van het verfoeide België is het evident dat, zoals een Minister van Staat het uitdrukte, er geen nood meer is aan een Koning. Daarom zullen de provinciale staten geleid worden door een Dame. Als ook de provincies vervallen en vervangen worden door strikt autonome gemeentestaten, is er opnieuw nood aan een nieuwe naam voor het gemeentehoofd. Die is gekend, maar wordt nog geheim gehouden omdat het bekendmaken ervan het voorwerp is van een strikt georchestreerde, internationale en breed de media bespelende publiciteitscampagne. We weten nu al dat het een term is die begint met een B of een J.

Om heel die complexe operatie te overzien wordt er een coördinator in het leven geroepen en aangesteld: een Bevoegdverklaard Halverings Verantwoordelijke, kortweg B-H-V.

Harry Potter

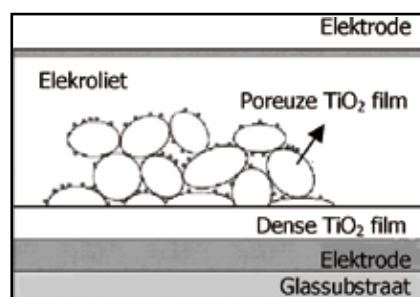

Studie van de invloed van syntheseparameters op de microstructuur van TiO_2 lagen voor fotonvoltatische toepassingen

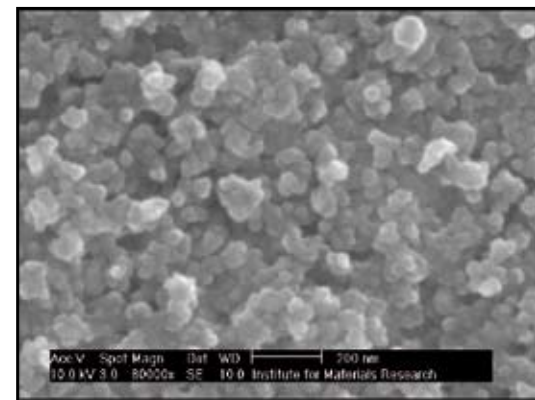
In dit doctoraatsonderzoek werden zowel dunne dense als dikke poreuze films van het metaaloxide TiO_2 gesynthetiseerd via een waterige oplossing-gelmethode. Door het gebruik van water als solvent in combinatie met relatief goedkope uitgangsubstanties biedt deze route zowel ecologische als economische voordelen. Eventuele afvalproducten zijn gemakkelijk te zuiveren en, in tegenstelling tot de organische solventen gebruikt in de alcoholische sol-gel precursoren, niet schadelijk voor gezondheid en milieu. Verder vertoont de waterige methode, analoog aan zijn alcoholische tegenhanger, algemene voordelen zoals een goede homogeniteit, een relatief lage kristallisatietemperatuur en de mogelijkheid tot een eenvoudige afzetting van films.

In het proefschrift werd in eerste instantie een intensieve studie verricht naar de invloed van syntheseparameters (precursorconcentratie en $-pH$, depositieomstandigheden, thermische behandeling, aan- en afwezigheid van een template) op de resulterende morfologie van de nanokristallijne TiO_2 films. Hierbij werden drie mogelijke synthesewegen ter bereiding van poreuze films bestudeerd, namelijk het gebruik van polyvinylalcohol als binder, de toevoeging van TiO_2 aërogel aan de $Ti(IV)$ -precursorslurrie en de impregnatie van geanodiseerd Al_2O_3 met de waterige citratoperoxo- $Ti(IV)$ -precursoroplossing. De bereiding van de aërogelen gebeurde aan de Vlaamse Instelling voor Technologische Onderzoek (VITO), terwijl voor de anodisatie-experimenten samengewerkt werd met de vakgroep Metallurgie, Elektrochemie en Materiaalkunde van de Vrije Universiteit Brussel (VUB). Verder werd ook het potentieel van de dense en poreuze TiO_2 films als respectievelijk barrière- en fotoactieve laag in elektrolyet-gebaseerde 'dye-sensitized' zonnecellen (DSSC) geëvalueerd.

In dit proefschrift werd aangetoond dat vertrekkend van eenzelfde waterige citratoperoxo- $Ti(IV)$ -precursor zowel dunne dense als dikke poreuze TiO_2 films afgezet kunnen worden door respectievelijk spin coating en tape casting. In het laatste geval diende de precursor gemodificeerd te worden door toevoeging van polyvinylalcohol (PVA), een polymeer dat dienst doet als dikmiddel en porogeen. IV-karakterisatie illustreerde dat bij belichting van een zonnecel, opgebouwd uit de in dit werk gesynthetiseerde dunne dense en dikke poreuze titania films, een spanning over de elektroden komt te staan en

Constructie DSSC

Poreuze TiO_2 film

er een stroom doorheen het systeem loopt. Hierbij neemt de efficiëntie van de DSSC's toe in aanwezigheid van de dunne dense laag en met toenemende dikte van de fotoactieve laag.

Samengevat kan gesteld worden dat de waterige oplossing-gelmethode het toelaat goed hechtende nanokristallijne TiO_2 films met verschillende morfologieën te synthetiseren, die potentieel hebben voor fotonvoltatische toepassingen.

In de onderzoeksgroep Anorganische en Fysische Scheikunde (prof. dr. Jules Mullens, prof. dr. Marlies Van Bael, dr. Heidi Van den Rul, dr. A. Hardy) werken momenteel 11 doctorandi aan hun proefschrift.

Voor meer informatie:
jules.mullens@uhasselt.be

Een primaire cultuur van proximale tubuluscellen van de muis en het gebruik ervan voor fysiologische en pathologische onderzoeksdoeleinden

De nier is een essentieel orgaan in het bijstellen van de bloedsamenstelling en in het verwijderen van toxische stoffen. In onderzoek naar het functioneren van niercellen worden vaak cellijnen gebruikt *in vitro*. Maar de eigenschappen van dergelijke oneindig delende cellen komen niet altijd overeen met deze van de cellen in het lichaam. Een primaire celcultuur biedt een goed alternatief: de cellen zijn weliswaar minder lang bruikbaar, maar behouden beter de eigenschappen van de oorspronkelijke cellen en kunnen onder goed controleerbare omstandigheden bestudeerd worden. Om een zo hoog mogelijke graad van differentiatie te behouden, is het noodzakelijk om de isolatieprocedure en de cultuurcondities aan te passen aan het beoogde celtype. Ook was er tot hiertoe niemand in geslaagd om proximale niercellen op filtermembranen te kweken, waar ze aan weerskanten toegankelijk zijn.

PRIMAIRE CELCULTUUR VAN PROXIMALE TUBULUSCEL

Deze thesis beschrijft het op punt stellen van een primaire cultuur van proximale tubuluscellen van de muis en het gebruik ervan voor zowel fysiologische als pathologische onderzoeksdoeleinden. De proximale tubulus is het werkpaard van de nier. Hij staat in voor het terugwinnen van ongeveer 2/3 van alle zout en water dat door het nierlichaampje gefiltreerd wordt, en voor de volledige reabsorptie van essentiële stoffen zoals glucose en aminozuren. De proximale tubuluscellen zijn morfologisch en functioneel zodanig gedifferentieerd dat ze in staat zijn deze grote transportcapaciteit te verwezenlijken. Hun hoge transportactiviteit gaat gepaard met een hoog zuurstofverbruik, wat het zeer moeilijk maakt om deze cellen in cultuur te brengen. Echter via een snelle en eenvoudige methode kon oxidatieve en mechanische schade aan de cellen tijdens de isolatie vermeden worden. De aldus verkregen proximale cellen werden in kweek gebracht op permeabele filtermembranen, die in tegenstelling tot alom gebruikte ondoorlaatbare cultuurbodems, een betere graad van differentiatie bevorderen. Dit doordat zowel de lumenale als de basolaterale zijde van de cel bereikbaar zijn voor fysiologische oplossingen, wat vergelijkbaar is met de *in vivo* situatie. Een cultuur op filtermembranen stelde ons ook in staat om de elektrofysiologische eigenschappen van de cellen te volgen in een Ussing kamer. Een uitgebreide karakterisatie toonde ons dat in de primaire culturen zowel morfologische, functionele als elektrofysiologische kenmerken van de proximale tubuluscel werden teruggevonden.

ONDERZOEK NAAR TUBULOINTERSTITIËLE FIBROSE

Naast de normale celfysiologie, waren we ook geïnteresseerd in het gebruik van deze primaire culturen in het onderzoek naar de cellulaire mechanismen die optreden tijdens tubulointerstitiële fibrose, wat verlies van de nierfunctie betekent. Hiervoor werden primaire celculturen blootgesteld aan TGF- β 1, waarna verschillende aspecten van epitheliale-naar-mesenchymale transdifferentiatie werden onderzocht. Een duidelijke transformatie naar een myofibroblastachtig celtype en het verlies van proximale tubulaire eigenschappen werd al evident na 24 uren blootstelling aan TGF- β 1.

Doctoraatspromoties

Stefan Knippenberg

Doctor in de Wetenschappen: Fysica

Doctoraatsproefschrift over

'Green's Function and Dyson Orbital Studies of the Electronic Structure of Cage Compounds and Flexible Molecules: A Confrontation of Many-Body Quantum Mechanics with Electron Momentum, Photo-Electron and Penning Ionization Electron Spectroscopies'

1 oktober 2007

Fateme Banishoeib

Doctor in de Wetenschappen: Chemie

Doctoraatsproefschrift over

'Study of the Dithiocarbamate Route as a viable synthetic route towards Poly(Thienylene Vinylene) Derivatives'

5 oktober 2007 om 15.00 uur in auditorium H5

Katrien Ramaekers

Doctor in de Toegepaste Economische Wetenschappen

Doctoraatsproefschrift over

'A Simulation Optimisation Approach for Inventory Management Decision Support based on Incomplete Information'

11 oktober 2007 om 15.00 uur in auditorium H5

Dit **opvallend** toeval kunnen we niemand onthouden...

'BEAUTY EN DE NERDS' OPENEN ACADEMIEJAAR

Aan de Kulak, de Kortrijkse afdeling van de KU Leuven, is gisteren het nieuwe academiejaar officieel geopend. Een vrachtwagenbestuurder van een bekende linterieketen slaagde erin tijdens de traditionele stoet wat gratis reclame mee te pikken. Kulak-rector Piet Vanden Abeele (links), KUL-rector Marc Vervenne (rechts) en CD&V-burgemeester Stefaan De Clerck wisten blijkbaar niet dat een knappe blondine hen in de gaten hield (of durfden ze niet te kijken?). Zo kreeg de doorgaans stijve plechtigheid toch een vrolijke, pikante noot. (vkk, vmj) © Patrick Holderbeke

Het Nieuwsblad, 26 september 2007

35 JAAR BOEIEND EN INNOVATIEF

C O L O F O N

nUweetjeHet is een interne nieuwsbrief van, voor en door UHasselt-personeelsleden.

Redactieraad: Luc De Schepper | Betty Goens | Geert Molenberghs | Marjan Vandersteen | Mieke Van Haegendoren

Eindredactie: Ingrid Vrancken | communicatieverantwoordelijke UHasselt

Vormgeving: Dave Bosmans | Mouch Hendrickx | grafisch medewerkers UHasselt

Fotografie: Marc Withofs | fotograaf UHasselt | en anderen

Druk: Repro | Drukkerij UHasselt

Verantwoordelijke

uitgever: Marie-Paule Jacobs | beheerder UHasselt
Universiteit Hasselt | Campus Diepenbeek
Agoralaan | Gebouw D | BE-3590 Diepenbeek